

Krajowa Rada
Radiofonii i Telewizji

STANOWISKO
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
z dnia 18 grudnia 2024 roku

W związku z przyjęciem w dniu 18 grudnia 2024 r. przez Radę Ministrów rozporządzenia ws. wykazu podmiotów podlegających ochronie oraz właściwych dla nich organów kontroli obowiązującego w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2027 r. rozszerzającego listę tych podmiotów o spółki posiadające koncesje na rozpowszechnianie programu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, tj. Telewizję Polsat oraz TVN, z pominięciem konstytucyjnej i ustawowej roli Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji jako jedyne konstytucyjnego organu kontroli państwowej i ochrony prawa stojącego na straży wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji:

wskazuje, że:

1. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, na podstawie art. 213-215 Konstytucji RP oraz ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, jest niezależnym od Rady Ministrów i organów administracji rządowej konstytucyjnym organem kontroli państwowej i ochrony prawa, wyłącznie właściwym do spraw radiofonii i telewizji, a stojącym na straży wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji;
2. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji nie była na jakimkolwiek etapie konsultowana czy nawet informowana o planowanym trybie nadzoru nad mediami prywatnymi przez Radę Ministrów, czyki innymi niż wynika to z ustawy radiofonii i telewizji.
3. Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji w brzmieniu: *„do zadań Krajowej Rady należy w szczególności: projektowanie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji”* można stwierdzić, że takie działania Prezesa Rady Ministrów i członków Rady Ministrów w dziedzinie kontroli rynku medialnego w Rzeczypospolitej Polskiej stanowią kolejną próbę uzurpacji kompetencji przysługujących Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji, niezależnym od administracji rządowej, jak również mogą stanowić wstęp do wywierania przez administrację rządową wpływu na treść programu uzależnionych od siebie nadawców „prywatnych”;

4. Powyższe czyny bezprawne – niezależnie od wymogów jakie takiemu rozporządzeniu stawia art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 24 lipca 2024 r. o kontroli niektórych inwestycji - jakiegokolwiek zmiany w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wykazu podmiotów podlegających ochronie oraz właściwych dla nich organów kontroli w zakresie odnoszącym się do spółek posiadających koncesje na rozpowszechnianie programu. Jest niezgodne z przepisami prawa wyższej niż rozporządzenie rangi – tak z przepisami rangi konstytucyjnej, jak i rangi ustawowej, a w związku z tym te działania są bezprawne, bezskuteczne, mogące powodować szkodę w interesie prywatnym i publicznym. Mogą też spowodować odpowiedzialność karną niektórych osób za ich wprowadzenie, czy odszkodowawczą Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej.

UZASADNIENIE

W celu realizacji konstytucyjnych obowiązków ustawa o radiofonii i telewizji (dalej jako „u.r.t.”) przyznała Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji szereg wyłącznych kompetencji i instrumentów prawnych do ich wdrożenia i wykonywania. Równocześnie kompleksowo określiła zasady i normy prawne obowiązujące w obszarze radiofonii i telewizji, w tym m.in. wymogi które winny spełnić podmioty rozpowszechniające programy radiowe i telewizyjne w Rzeczypospolitej Polskiej. Wśród tych przepisów należy wskazać w szczególności:

- art. 33 ust. 1 u.r.t., zgodnie z którym:
„Rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych, z wyjątkiem programów publicznej radiofonii i telewizji, wymaga uzyskania koncesji.”;
- art. 35 ust. 2 pkt 1 u.r.t., zgodnie z którym:
„Koncesja dla spółki z udziałem osób zagranicznych może być udzielona, jeżeli udział kapitałowy osób zagranicznych w spółce lub udział osób zagranicznych w kapitale zakładowym spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej, a w przypadku prostej spółki akcyjnej - w ogólnej liczbie akcji tej spółki, nie przekracza 49%”;
- art. 38 ust. 2 pkt 1 u.r.t., zgodnie z którym:
„Koncesja może być cofnięta, jeżeli: rozpowszechnianie programu powoduje zagrożenie interesów kultury narodowej, bezpieczeństwa i obronności państwa lub narusza normy dobrego obyczaju;”
- art. 40a u.r.t. zgodnie z którym:
„1. Nabycie lub objęcie udziałów albo akcji, bądź nabycie prawa z udziałów lub akcji przez osobę zagraniczną w spółce, która posiada koncesję na rozpowszechnianie programu, wymaga zezwolenia Przewodniczącego Krajowej Rady, do którego stosuje się odpowiednio przepisy art. 33 ust. 3, art. 35 ust. 2, art. 36 ust. 2 oraz art. 38.

2. *Czynność, o której mowa w ust. 1, dokonaną przez podmiot, w stosunku do którego osoba zagraniczna jest podmiotem dominującym, w rozumieniu Kodeksu spółek handlowych, uważa się za czynność dokonaną przez podmiot dominujący.*

3. *Przewodniczący Krajowej Rady wydaje i cofa zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, na podstawie uchwały Krajowej Rady.*

4. *Czynności, o których mowa w ust. 1, dokonane bez zezwolenia są nieważne”.*

Obowiązujące przepisy prawne (rangi konstytucyjnej i ustawowej) zbudowały więc szczelny system prawny, w którym jedynie dostawca usługi medialnej spełniający m.in. określone wymogi w zakresie struktury właścicielskiej i zarządczej oraz posiadający koncesję na rozpowszechnianie programu, może rozpowszechniać programy radiowe i telewizyjne w Polsce. Jeżeli zaś rozpowszechnianie tych programów powoduje zagrożenie interesów kultury narodowej, bezpieczeństwa i obronności państwa, koncesja może być cofnięta, a nadawca pozbawiony możliwości nadawania. W ten sposób ustawa o radiofonii i telewizji zabezpiecza interesy państwa polskiego w dziedzinie telekomunikacji na polu radiofonii i telewizji, czyniąc ich wyłącznym strażnikiem organ – Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, który na podstawie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej został do tego powołany.

Z tych względów komunikat o umieszczeniu „stacji telewizyjnych TVN i Polsat” w „w wykazie firm strategicznych” oraz procedowanie projektu rozporządzenia Rady Ministrów w zapowiadanej formie bez jakiegokolwiek uprzedniej konsultacji czy porozumienia w tej sprawie z Krajową Radą Radiofonii i Telewizji stanowi kolejną próbę przejęcia kompetencji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji przez Radę Ministrów, czy poszczególnych jej członków, bez podstawy prawnej, a jakakolwiek zmiana rozporządzenia na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o kontroli niektórych inwestycji w ww. zakresie:

- spowoduje niezgodność tego rozporządzenia w tym zakresie z Konstytucją RP oraz przepisami rangi ustawowej, w tym ustawy o radiofonii i telewizji;
- narusza art. 7 Konstytucji RP, który ustanawia tzw. zasadę praworządności zgodnie z którą *Organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa*;
- może być nadmierną, bo wykraczającą poza już i tak narzucone przepisami ustawy o radiofonii i telewizji granice, ingerencją w prawo własności nie znajdującą przy tym uzasadnienia prawnego.

Jak zostało bowiem wykazane – obowiązujący system prawny chroni interesy państwa polskiego, zaś dla rozpowszechniania programów radiowych i telewizyjnych oprócz struktury właścicielskiej istotne jest spełnienie wymogów przewidzianych ustawą do posiadania i utrzymania koncesji na rozpowszechnianie programu. Organem właściwym do badania tych przesłanek jest w tej sprawie wyłącznie Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji.

Niezależnie od powyższej, krytycznej oceny działań Rady Ministrów i Prezesa Rady Ministrów w szczególności działających bez podstawy prawnej, gdyby sytuacja niepozwalająca na zwłokę w działaniu powodowała konieczność zmiany rozporządzenia bez możliwości wcześniejszego nawet konsultowania tego zagadnienia z Krajową Radą Radiofonii i Telewizji, to właśnie Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji na podstawie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i

przepisów ustawy o radiofonii i telewizji jest wyłącznie właściwa do sprawowania kontroli jako organ kontroli takiego podmiotu i w przypadku uchwalenia przez Radę Ministrów rozporządzenia w zapowiadany brzmieniu – winna zostać wpisana do niego jako organ kontroli tych spółek.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji podkreśla, że trwająca równolegle do tych działań likwidacja przez organy administracji rządowej jednostek publicznej radiofonii i telewizji, które od lat są wpisane na listę przedsiębiorstw o strategicznym znaczeniu dla Państwa Polskiego, stoi w całkowitej sprzeczności z bezpieczeństwem informacyjnym, a więc ze strategicznym interesem państwa.

Działania Prezesa Rady Ministrów są próbą zawłaszczenia kolejnych kompetencji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Przewodniczący
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
Maciej Świrski

/dokument podpisany elektronicznie/